

บริษัทจดทะเบียนใช้กรอบการบริหารความเสี่ยงตาม COSO ERM อย่างไร

ภรณ์ พลกุล*

ดร.ศิลปพร ศรีจันเพชร**

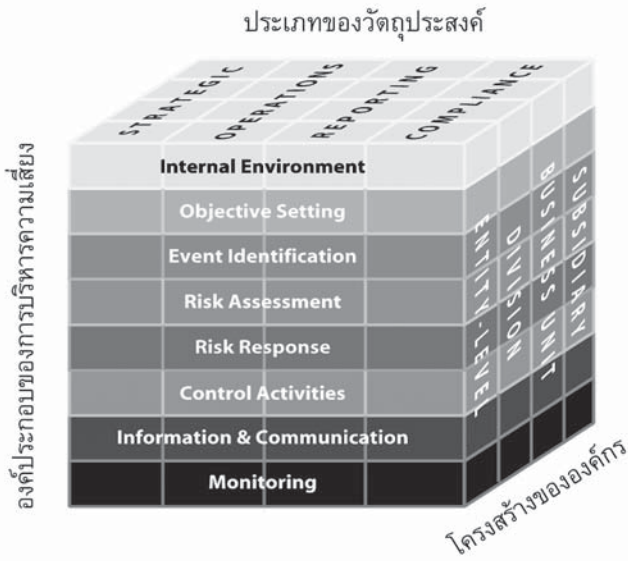
ความสำคัญของปัญหา

ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2547 คณะทำงานที่ศึกษารูปแบบการควบคุมภายในที่เหมาะสมกับสถานการณ์สมัยใหม่ ชื่อว่า The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission ได้ทำการเผยแพร่กรอบการบริหารความเสี่ยง (Enterprise Risk Management-Integrated Framework: ERM) ซึ่งเรียกว่า COSO ERM ดังแสดงตามรูปที่ 1 เพื่อตอบสนองต่อประเด็นปัญหาเรื่องความโปร่งใสและความรับผิดชอบของผู้บริหาร

สำหรับประเทศไทย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยก็ได้จัดทำและเผยแพร่รายงานการกำกับดูแลกิจการซึ่งนำเสนอหลักการที่คาดหวังให้บริษัทจดทะเบียนปฏิบัติตาม เพื่อเป็นแนวทางในการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีความโปร่งใส และรักษาผลประโยชน์ให้กับผู้มีส่วนได้เสียของบริษัท และเพื่อเป็นจุดเริ่มต้นให้บริษัทมีการนำแนวทางดังกล่าวไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

* มหาบัณฑิตโครงการปริญญาโททางการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำ ภาควิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ภาพที่ 1: กรอบการบริหารความเสี่ยง

ตลาดหลักทรัพย์ฯ จึงได้เลือกหลักการที่สำคัญขึ้นมาจำนวน 15 ข้อ ซึ่งการบริหารความเสี่ยงก็เป็นส่วนหนึ่งของการกำกับดูแลกิจการที่ดี 15 ข้อของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาว่า

1. บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยใช้ COSO ERM แต่ละองค์ประกอบอย่างไร
2. แต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมของบริษัทจดทะเบียนเน้นการบริหารความเสี่ยงตามหลักการของ COSO ERM แตกต่างกันอย่างไรร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ลักษณะงานวิจัยจะเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ
2. กลุ่มประชากร คือ บริษัทจดทะเบียนที่นักลงทุนยังคงได้รับอนุญาตให้ทำการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทจำนวน 1,700 บริษัท อ้างอิงข้อมูลจากเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเดือนตุลาคม พ.ศ. 2548

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อระบุงค์ประกอบที่สำคัญของ COSO ERM ที่มีการนำมาใช้ในบริษัทจดทะเบียนเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อันจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนากิจการของบริษัทไทยในการกำกับดูแลกิจการที่ดี
2. เพื่อศึกษาความเพียงพอของระบบบริหารความเสี่ยงของบริษัทจดทะเบียน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงข้อกำหนดเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงที่จำเป็นสำหรับบริษัทจดทะเบียน

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยเรื่อง “The Role of the Internal Audit Function in Enterprise Risk Management” โดย IIA (Institute of Internal Auditors) Research Foundation ในปี 2004 เพื่อรวบรวมข้อมูลระดับการพัฒนาการวัดความเสี่ยงและการประเมินความเสี่ยงในองค์กร และประเมินบทบาทของผู้ตรวจสอบภายในที่มีต่อกระบวนการบริหารความเสี่ยงขององค์กร พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 175 องค์กรจากสมาชิกของ IIA Global Auditing Information Network (GAIN) ทั้งหมด 1,700 องค์กร ประมาณร้อยละ 90 ตอบโดยผู้บริหารด้านการตรวจสอบ (Chief Audit Executives: CAEs) ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของการทำวิจัยครั้งนี้ ประมาณร้อยละ 70 ของผู้ตอบทั้งหมดเป็นองค์กรของประเทศสหรัฐอเมริกา อีกร้อยละ 30 เป็นองค์กรจากหลากหลายประเทศ เช่น แคนาดา สหราชอาณาจักร ออสเตรเลีย เป็นต้น อุตสาหกรรมส่วนใหญ่ของผู้ตอบเป็นบริษัทผู้ผลิต ธนาคารและสถาบันการเงิน สถาบันการศึกษา และหน่วยงานของรัฐ โดยรวมแล้วผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคุ้นเคยในเรื่องการบริหารความเสี่ยงอยู่บ้างหรือระดับ 4 (ระดับ 5 คือคุ้นเคยมาก)

ผลการตอบแบบสอบถามเฉพาะในแง่ของระดับการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงในองค์กรพบว่า มีเพียง 20

องค์กรจาก 175 องค์กร หรือร้อยละ 11 ของผู้ตอบ เท่านั้น ที่มีการบริหารความเสี่ยงอย่างสมบูรณ์แล้ว จำนวน 64 องค์กร หรือร้อยละ 37 ของผู้ตอบ มีการบริหารความเสี่ยงบ้างบางส่วน จำนวน 31 องค์กร หรือร้อยละ 18 ยังไม่มีการนำการบริหารความเสี่ยงมาใช้ แต่มีแผนที่ใช้ในอนาคต จำนวน 30 องค์กร หรือร้อยละ 17 กำลังศึกษาเรื่องการบริหารความเสี่ยงและยังไม่ได้ตัดสินใจจะนำมาใช้ และจำนวน 29 องค์กร หรือร้อยละ 17 ยังไม่มีการนำการบริหารความเสี่ยงมาใช้และไม่มีแผนที่ใช้ในอนาคต

โดยภาพรวมแล้วผลการวิจัยชี้ว่าบริษัทเกือบครึ่งหนึ่งขององค์กรที่ตอบแบบสอบถามมีการนำการบริหารความเสี่ยงมาใช้ ส่วนอีกครึ่งหนึ่งของผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่มเท่าๆกันคือ กลุ่มที่ 1 มีแผนที่จะนำการบริหารความเสี่ยงมาใช้ในอนาคต กลุ่มที่ 2 ไม่มีแผนที่จะนำการบริหารความเสี่ยงมาใช้ และกลุ่มที่ 3 ยังไม่ได้ตัดสินใจในเรื่องนี้ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการนำการบริหารความเสี่ยงมาใช้นั้นยังอยู่ในขั้นการพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไป

ผลจากการวิจัยสรุปอุปสรรคการนำการบริหารความเสี่ยงมาใช้ในองค์กร โดยเรียงตามลำดับดังนี้ วัฒนธรรมองค์กร (ร้อยละ 70.8) ความไม่ชัดเจนของประโยชน์ที่จะได้รับและรู้สึกว่าจะไม่ใช่เรื่องจริง (ร้อยละ 64) ไม่มีเวลาและทรัพยากร (ร้อยละ 48.5) ขาดกระบวนการ (ร้อยละ 25.8) เต็มไปด้วยปัญหา (ร้อยละ 24.7) ขาดเครื่องมือ (ร้อยละ 19.1) และการให้ความสำคัญกับ Sarbanse Oxley Act (ร้อยละ 15.7) นอกจากนี้ มีผู้ตอบแบบสอบถามรายหนึ่งแสดงความคิดเห็นไว้ว่า “การตรวจสอบภายในเชื่อว่าการบริหารความเสี่ยงเป็นเรื่องสำคัญและแนวคิดสนับสนุนในเรื่องนี้ยังต้องมีความชัดเจนมากขึ้น อุปสรรคที่สำคัญสำหรับการนำการบริหารความเสี่ยงมาใช้ในปัจจุบันก็คือเงินทุน (Funding) และการที่ไม่มีผู้ใดหรือหน่วยงานใดที่อยากจะได้รับผิดชอบหน้าที่การบริหารความเสี่ยง”

2. งานวิจัยเรื่อง “Enterprise Risk Management” ซึ่งเป็นผลจาก PricewaterhouseCoopers 7th Annual Global Survey 2004 โดย PricewaterhouseCoopers ได้สำรวจผู้บริหารระดับสูงจำนวน 391 คนใน 40 ประเทศ ด้วยการส่งแบบสอบถาม (เฉพาะญี่ปุ่น) สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ และสัมภาษณ์ตัวต่อตัว เพื่อศึกษาการนำการบริหารความเสี่ยงมาใช้ในองค์กร (เฉพาะการระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การตอบสนองความเสี่ยง กิจกรรมควบคุม และการติดตามผล) ระดับของการบริหารความเสี่ยงในปัจจุบัน อุปสรรคและประโยชน์ของการนำการบริหารความเสี่ยงมาใช้ในมุมมองของผู้บริหาร ตลอดจนเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินความมีประสิทธิภาพและความสำเร็จของการบริหารความเสี่ยง พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมาจากภูมิภาคดังนี้ จำนวน 454 บริษัทในยุโรป จำนวน 317 บริษัทในเอเชียแปซิฟิก จำนวน 237 บริษัทในอเมริกาใต้ จำนวน 183 บริษัทในสหรัฐอเมริกาจำนวน 95 บริษัทในแคนาดา จำนวน 40 บริษัทในแอฟริกา และจำนวน 36 บริษัทในเม็กซิโก หากแบ่งตามกลุ่มอุตสาหกรรมสามารถแบ่งได้ดังนี้ จำนวน 974 บริษัทจากธุรกิจผู้ผลิตและจำหน่าย จำนวน 242 บริษัทจากธุรกิจการเงิน และจำนวน 172 บริษัทจากธุรกิจเทคโนโลยีและสื่อ ผลสรุปที่ได้จากการวิจัยมีดังนี้

ในเรื่องการนำการบริหารความเสี่ยงมาใช้ในองค์กร ร้อยละ 73 ของผู้ตอบใช้การบริหารความเสี่ยงมากที่สุดในการกิจกรรมควบคุม (Control Activities) และการติดตามผล (Monitoring) รองลงมาคือร้อยละ 70 ใช้ในการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) ร้อยละ 68 ใช้ในการระบุความเสี่ยง (Risk Identification) และร้อยละ 66 ใช้ในการตอบสนองความเสี่ยง (Risk Response) และหากมองในแต่ละภูมิภาคพบว่า ภูมิภาคยุโรปมีการใช้การบริหารความเสี่ยงมากที่สุด ในขณะที่สหรัฐอเมริกาใช้การบริหารความเสี่ยงน้อยที่สุด หากมองในกลุ่มธุรกิจพบว่า ธุรกิจการเงินใช้การบริหารความเสี่ยงมากที่สุด รองลงมาคือธุรกิจเทคโนโลยีและการสื่อสาร และอันดับสุดท้ายคือธุรกิจผู้ผลิตและจำหน่ายใช้การบริหารความเสี่ยงน้อยที่สุด

ผลการวิจัยพบว่าร้อยละ 60 ถึง ร้อยละ 73 ของผู้ตอบมีการบริหารความเสี่ยงแฝงอยู่ในองค์กรอยู่แล้ว แต่มีผู้ตอบเพียง 1 ใน 3 ส่วนนั้นใจว่าได้มีการใช้บริหารความเสี่ยงอย่างเต็มรูปแบบ โดยร้อยละ 28 ของผู้ตอบมั่นใจว่ามีข้อมูลที่จำเป็นต่อการบริหารความเสี่ยงในระดับองค์กร ร้อยละ 33 มั่นใจว่าองค์กรมีเทคโนโลยีที่เป็นมาตรฐานสำหรับการบริหารความเสี่ยง ร้อยละ 27 มั่นใจว่ามีการใช้การบริหารความเสี่ยงในกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ ร้อยละ 19 มั่นใจว่าการบริหารความเสี่ยงได้แผ่ขยายไปในองค์กร ร้อยละ 18 มั่นใจว่ามีการใช้การบริหารความเสี่ยงในทุกหน่วยงานในองค์กร ร้อยละ 13 มั่นใจว่าบุคลากรในองค์กรเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนในการบริหารความเสี่ยง ร้อยละ 32 มั่นใจว่าทราบต้นทุนอย่างชัดเจนของการปฏิบัติตามกฎระเบียบ และมั่นใจว่ากิจกรรมขององค์กรเป็นการลดความเสี่ยงจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายมองในแง่ธุรกิจพบว่า ผู้บริหารธุรกิจการเงินมีความมั่นใจมากที่สุดว่าองค์กรได้ใช้การบริหารความเสี่ยงเต็มรูปแบบ มีการแผ่ขยายและสื่อสารไปทั่วทั้งองค์กร ในขณะที่ธุรกิจผู้ผลิตและจำหน่ายมีระดับความมั่นใจน้อยที่สุดว่าองค์กรได้ใช้การบริหารความเสี่ยง

3. งานวิจัยเรื่อง “ERM and Corporate Governance: A Risk Based Approach to Corporate Long-Term Valuation” ของ The Conference Board ร่วมกับ Mercer Oliver Wyman ในปี 2009 เผยสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารด้านการบริหารความเสี่ยง (Risk Management Executive) จำนวน 271 คนในหลายกลุ่มธุรกิจ ครอบคลุมอเมริกาเหนือ และยุโรป จากการประชุมที่จัดโดย The Conference Board (องค์กรไม่แสวงหากำไรแห่งหนึ่งที่เน้นทางด้านงานวิจัยเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการที่ดีและจริยธรรม)

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่ามากกว่า 2 ใน 3 ของกรรมการบริษัทและผู้บริหารระดับสูงตระหนักว่าการบริหารความเสี่ยงเป็นหน้าที่ที่มีความสำคัญมากขึ้น ส่วนบุคลากรในระดับปฏิบัติการหรือระดับการเงิน จากการวิจัยพบว่า CFO (Chief Finance Officer) ตระหนักถึงความสำคัญ

ของการบริหารความเสี่ยงมากที่สุด ผู้บริหารเริ่มตระหนักถึงความเสี่ยงเนื่องจากความกดดันที่ต้องการจะลดความผันผวนที่ไม่ได้คาดหวังไว้ของผลกำไร การตั้งปฏิบัติตามคำสั่งของ Sarbanes-Oxley Act และกฎหมายอื่นที่คล้ายคลึงกันระดับโลก และการได้รับแรงกดดันจากกลุ่มอุตสาหกรรม กฎหมาย และนักลงทุน ที่เริ่มให้ความสำคัญกับนโยบายและกระบวนการขององค์กรมากขึ้น นอกจากนี้ กรรมการบริษัทจำนวนมากเริ่มมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการสอบทานและรายงานความมีประสิทธิภาพของกรอบการบริหารความเสี่ยงในองค์กรด้วย

4. งานวิจัยเรื่อง “Enterprise Risk Management: An Empirical Analysis of Factors Associated With the Extent of Implementation” โดย Corporate Governance Center ของ The University of Tennessee ในปี 2004 เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับการนำการบริหารความเสี่ยงมาใช้ โดยได้รับข้อมูลจากองค์กรที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 123 องค์กร จากสมาชิกของ IIA Global Auditing Information Network (GAIN) ทั้งหมด 1,700 องค์กรทั้งที่อยู่ในสหรัฐอเมริกาและประเทศอื่นๆ ผลการวิจัยพบว่าองค์กรในสหรัฐอเมริกาที่มีกระบวนการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงน้อยกว่าองค์กรในประเทศอื่น และระดับการบริหารความเสี่ยงในองค์กรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ

- ตำแหน่งการของ Chief Risk Officer
- ความอิสระของคณะกรรมการ
- การได้รับการสนับสนุนจาก CEO และ CFO
- การดำเนินการของบริษัทตรวจสอบบัญชีขนาดใหญ่ทั้ง 4 แห่ง
- ขนาดขององค์กร
- หน่วยงานในอุตสาหกรรมธนาคาร การศึกษา และประกันภัย

จากการวิจัยพบว่ามีองค์กร 11 องค์กร (ร้อยละ 9) ที่ใช้การบริหารความเสี่ยงเต็มรูปแบบ จำนวน 51 องค์กร (ร้อยละ 41) ใช้การบริหารความเสี่ยงบ้าง จำนวน 18 องค์กร (ร้อยละ 15) กำลังวางแผนที่จะใช้การบริหารความ

เสี่ยง จำนวน 20 องค์การ (ร้อยละ 16) อยู่ในขั้นศึกษาเรื่องการบริหารความเสี่ยง และจำนวน 23 องค์การ (ร้อยละ 19) ไม่มีแผนที่จะใช้การบริหารความเสี่ยง

5. จากการวิจัยเกี่ยวกับมุมมองของนักลงทุนต่อการบริหารความเสี่ยงขององค์กร โดยบริษัท Ernst & Young ที่เปิดเผย ณ กรุงลอนดอน วันที่ 8 พฤศจิกายน 2005 โดยการสัมภาษณ์ตัวแทนขององค์กรจัดการกองทุนรายใหญ่ระดับโลก ซึ่งมีเงินลงทุนหลายพันล้านดอลลาร์สหรัฐ ประมาณ 130 องค์การ จาก 16 ประเทศ พบว่านักลงทุนต้องการให้บริษัทมีความโปร่งใสมากขึ้นผ่านทางกระบวนการบริหารความเสี่ยง และนักลงทุนยอมรับว่าในปัจจุบันนี้ การตัดสินใจลงทุนยังขึ้นอยู่กับข้อมูลความเสี่ยงที่ยังไม่เพียงพอและครบถ้วน

การสำรวจพบว่านักลงทุนร้อยละ 61 ระบุว่าจะไม่ตัดสินใจลงทุนหากพบว่าบริษัทมีการบริหารความเสี่ยงไม่เพียงพอ ร้อยละ 48 เปิดเผยว่าจะลดการลงทุนในบริษัทที่มีผลการบริหารความเสี่ยงไม่เพียงพอ ร้อยละ 82 ของนักลงทุนยินดีที่จะจ่ายเงินลงทุนสูงขึ้นสำหรับบริษัทที่มีการบริหารความเสี่ยงที่ดี และร้อยละ 69 ให้ความสำคัญกับความโปร่งใสในการตัดสินใจลงทุนในบริษัทมากกว่ารูปแบบการดำเนินธุรกิจและผลการดำเนินงานในอดีตของบริษัท นักลงทุนเชื่อว่าการบริหารความเสี่ยงที่โปร่งใสเชื่อถือส่งผลต่อการพบสิ่งที่ไม่คาดหวังลดลง ฐานะการเงินคงที่มากขึ้น และสร้างโอกาสในการทำกำไรมากขึ้น

การวิจัยและศึกษาข้อมูล

การวิจัยเป็นรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ เนื่องจากเป็นเรื่องใหม่ยังไม่มีการทำวิจัยในประเทศไทย จึงยังไม่มีเอกสารในการค้นคว้าอย่างเพียงพอ การวิจัยเป็นการสำรวจความคิดเห็นของผู้มีบทบาทสำคัญต่อการบริหารความเสี่ยงในบริษัทจดทะเบียน อันได้แก่ กรรมการตรวจสอบ กรรมการบริษัท ผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงิน ผู้จัดการแผนกบัญชี และผู้จัดการแผนกตรวจสอบภายใน กลุ่มประชากรคือบริษัทจดทะเบียนที่นักลงทุนยังคงได้รับอนุญาตให้ทำการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัท

จำนวน 410 บริษัท โดยอ้างอิงข้อมูลจากเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเดือนตุลาคม ค.ศ. 2548 และเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามการวิจัย โดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังกลุ่มประชากรซึ่งเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ทั้งหมด รวม 410 บริษัท ได้ผลตอบกลับจำนวน 100 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 24 ของกลุ่มประชากร

การสรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยจะมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยสรุปถึงการใช้การบริหารความเสี่ยงตามแนวคิดของ COSO ในบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย แยกแยะแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม พร้อมกับรายงานจุดอ่อนของการบริหารความเสี่ยงของบริษัท เพื่อให้เป็นข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงในอนาคตต่อไป

การวิเคราะห์การบริหารความเสี่ยงในองค์กร

การวิเคราะห์แต่ละองค์ประกอบการบริหารความเสี่ยงในองค์กรตามหลักการ COSO จะใช้ค่าเฉลี่ยในการอธิบายระดับการปฏิบัติในแต่ละองค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยง ในการวิจัยครั้งนี้จึงกำหนดมาตรฐานของค่าเฉลี่ยตามวิธีของ Likert Scale โดยระดับการปฏิบัติจะขึ้นอยู่กับมาตรฐานของค่าเฉลี่ย (Mean) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.6 - 5.0 คือ มากที่สุด
- ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.6 - 4.5 คือ มาก
- ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.6 - 3.5 คือ ปานกลาง
- ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.6 - 2.5 คือ น้อย
- ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.0 - 1.5 คือ น้อยที่สุด

การวิเคราะห์ผลการวิจัยสามารถทำได้ 2 มิติ คือ

1. วิเคราะห์แต่ละองค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยงรวมทุกอุตสาหกรรม
2. วิเคราะห์แต่ละองค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยงของแต่ละอุตสาหกรรม

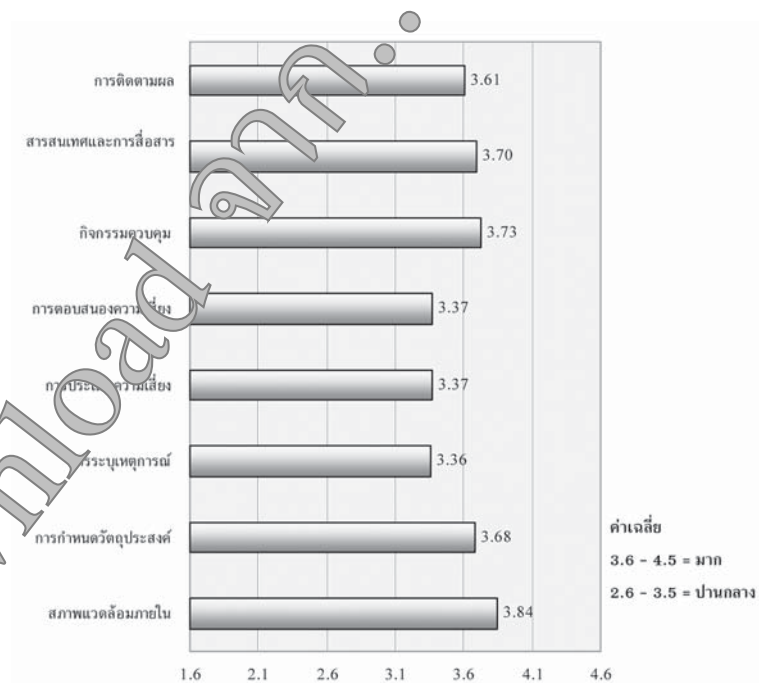
การวิเคราะห์แต่ละองค์ประกอบของการบริหาร เสียงรวมทุกอุตสาหกรรม

ผลการวิจัยรวมทุกอุตสาหกรรมพบว่า บริษัทปฏิบัติตามองค์ประกอบการบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลางถึงมากในแต่ละองค์ประกอบ ซึ่งสามารถแสดงเป็นตารางและแผนภูมิแท่งได้ดังนี้

จากการวิจัยพบว่า บริษัทจดทะเบียนปฏิบัติในสภาพแวดล้อมภายในและกิจกรรมควบคุมในระดับเฉลี่ยมากที่สุด 2 อันดับ ในขณะที่ปฏิบัติตามการประเมินความเสี่ยง การระบุเหตุการณ์ และการตอบสนองความเสี่ยงมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 อันดับ ซึ่งผลการวิเคราะห์นี้เป็นไปในทิศทางเดียวกับการวิจัยของ Pricewaterhouse Coopers 7th Global Survey 2004

ตารางที่ 1 การปฏิบัติตามองค์ประกอบการบริหารความเสี่ยง

องค์ประกอบ	ค่าเฉลี่ย	ระดับความน่าเชื่อถือ (ค่า Alpha)	การประเมิน	เรียงลำดับ
สภาพแวดล้อมภายใน	3.838	0.933	มาก	1
การกำหนดวัตถุประสงค์	3.682	0.901	มาก	4
การระบุเหตุการณ์	3.360	0.898	ปานกลาง	7
การประเมินความเสี่ยง	3.365	0.891	ปานกลาง	6
การตอบสนองความเสี่ยง	3.355	0.837	ปานกลาง	8
กิจกรรมควบคุม	3.728	0.899	มาก	2
สารสนเทศและการสื่อสาร	3.683	0.889	มาก	3
การติดตามผล	3.612	0.927	มาก	5

แผนภูมิที่ 1 การปฏิบัติตามองค์ประกอบการบริหารความเสี่ยง

(1) สภาพแวดล้อมภายในองค์กร

จากตารางที่ 1 พบว่ารวมทุกอุตสาหกรรม วัดค่าความน่าเชื่อถือได้ 0.933 และลักษณะที่บริษัทปฏิบัติในเรื่องสภาพแวดล้อมภายในระดับมากมี 18 ลักษณะ โดยมี

ลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยระดับสูงสุด 6 ลักษณะ ซึ่งสามารถจัดเข้ากับองค์ประกอบย่อยของสภาพแวดล้อมภายในธุรกิจได้ดังนี้

ตารางที่ 2 การปฏิบัติตามองค์ประกอบย่อยของสภาพแวดล้อมภายในองค์กร

ข้อ	ลักษณะ	องค์ประกอบย่อย
1.	การกำหนดจริยธรรมและนโยบายอื่นโดยคำนึงถึงการปฏิบัติทางธุรกิจและผลประโยชน์ขัดกัน	ค่านิยมที่ฝังรากลึกและจริยธรรมองค์กร
2.	ผู้บริหารมีความรู้และความชำนาญอย่างเพียงพอในการปฏิบัติงาน	ความรู้ความสามารถ
3.	กรรมการมีความรู้และประสบการณ์ในธุรกิจและจัดเวลาในการดูแลองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ	บทบาทของคณะกรรมการบริษัท
4.	กรรมการตรวจสอบประชุมอย่างสม่ำเสมอกับผู้ตรวจสอบภายในและภาคีที่เกี่ยวข้องกับความเหมาะสมของรายงานทางการเงิน ระบบการควบคุมภายใน และผลการปฏิบัติงานของผู้บริหาร	บทบาทของคณะกรรมการบริษัท
5.	คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานขอบเขตการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในและภายนอก	บทบาทของคณะกรรมการบริษัท
6.	การแต่งตั้งบุคคลซึ่งรับผิดชอบต่อข้อมูลทางการเงินหรือข้อมูลอื่นๆ อย่างเป็นทางการ	การมอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ

(2) การกำหนดวัตถุประสงค์

จากตารางที่ 1 พบว่ารวมทุกอุตสาหกรรม วัดค่าความน่าเชื่อถือได้ 0.901 และลักษณะที่บริษัทปฏิบัติในเรื่องการกำหนดวัตถุประสงค์ในระดับมากมี 5 ลักษณะ โดยมีลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยระดับสูงสุด 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ผู้บริหารกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ชัดเจนในรูปของพันธกิจ กลยุทธ์ วัตถุประสงค์ทางธุรกิจ และแจ้งให้พนักงานทุกระดับทราบ
2. ผู้บริหารมีเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินว่าองค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ในเรื่องการระบุเหตุการณ์มีอยู่เพียงระดับเดียวคือระดับปานกลาง ดังนี้

1. ผู้บริหารมีเครื่องมือ/วิธีการที่เพียงพอในการระบุความเสี่ยงจากปัจจัยภายในและภายนอกองค์กรที่จะส่งผลกระทบต่อหน่วยงาน
2. ผู้บริหารมีการแจ้งให้พนักงานในหน่วยงานทราบวิธีการระบุความเสี่ยง การจัดลำดับความสำคัญ การวิเคราะห์ความเสี่ยง และการลดความเสี่ยง
3. ผู้บริหารมีเครื่องมือ/วิธีการที่เพียงพอในการระบุความเสี่ยงจากปัจจัยภายในและภายนอกองค์กรที่จะส่งผลกระทบต่อองค์กร

(3) การระบุเหตุการณ์

จากตารางที่ 1 พบว่ารวมทุกอุตสาหกรรม วัดค่าความน่าเชื่อถือได้ 0.898 และลักษณะที่บริษัทปฏิบัติ

(4) การประเมินความเสี่ยง

จากตารางที่ 1 พบว่ารวมทุกอุตสาหกรรม วัดค่าความน่าเชื่อถือได้ 0.891 และลักษณะที่บริษัทปฏิบัติใน

เรื่องการประเมินความเสี่ยงมีอยู่เพียงระดับเดียวคือระดับปานกลาง ดังนี้

1. ผู้บริหารมีเครื่องมือในการระบุกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ระดับองค์กรหรือระดับกิจกรรม
2. ผู้บริหารมีเครื่องมือในการเปลี่ยนแปลงพันธกิจกลยุทธ์ขององค์กร และวัตถุประสงค์ระดับองค์กรและระดับกิจกรรม

(5) การตอบสนองความเสี่ยง

จากตารางที่ 1 พบว่ารวมทุกอุตสาหกรรม วัดค่าความน่าเชื่อถือได้ 0.832 และลักษณะที่บริษัทปฏิบัติในเรื่องการตอบสนองความเสี่ยงมีอยู่เพียงระดับเดียวคือระดับปานกลาง ลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับ คือ

1. ผู้บริหารมีการระบุกลยุทธ์และมาตรการที่เป็นทางเลือกเพื่อลดความเสี่ยง และศึกษาความเป็นไปได้และค่าใช้จ่ายของแต่ละทางเลือก
2. ผู้บริหารมีกระบวนการคัดเลือกชั้นตอนที่ดีที่สุด โดยกำหนดผู้รับผิดชอบระยะเวลา เพื่อกำหนดแผนการปฏิบัติ และมาตรการในการติดตามผล

(6) กิจกรรมควบคุม

จากตารางที่ 1 พบว่ารวมทุกอุตสาหกรรม วัดค่าความน่าเชื่อถือได้ 0.899 และลักษณะที่บริษัทปฏิบัติในเรื่องกิจกรรมควบคุมในระดับมากมี 5 ลักษณะ ซึ่งมีลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่เพียง 1 ลักษณะคือ องค์กรมีการกำหนดนโยบายและระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจนเป็น

ลายลักษณ์อักษรในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรมที่เหมาะสม ลักษณะที่บริษัทปฏิบัติในเรื่องกิจกรรมควบคุมในระดับปานกลางมี 1 ลักษณะ คือ องค์กรมีวิธีการปฏิบัติต่อการทำงานที่ไม่เป็นไปตามนโยบายหรือขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างเหมาะสมและทันเวลา

(7) สารสนเทศและการสื่อสาร

จากตารางที่ 1 พบว่ารวมทุกอุตสาหกรรม วัดค่าความน่าเชื่อถือได้ 0.889 และลักษณะที่บริษัทปฏิบัติในเรื่องสารสนเทศและการสื่อสารในระดับมากมี 4 ลักษณะ ซึ่งมีลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่เพียง 1 ลักษณะคือ ผู้บริหารได้รับทราบต่อควบคุมภายใน หรือคำแนะนำสำหรับการปรับปรุงจากผู้ตรวจสอบภายในและภายนอก และการแก้ไขข้อบกพร่องและการจัดบันทึกไว้ ลักษณะที่บริษัทปฏิบัติในเรื่องสารสนเทศและการสื่อสารในระดับปานกลางมี 2 ลักษณะ ซึ่งมีลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดอยู่เพียง 1 ลักษณะคือ ผู้บริหารมีเครื่องมือสำหรับพนักงานในการเสนอแนะแก่องค์กรเพื่อใช้ในการปรับปรุงองค์กร

(8) การติดตามผล

จากตารางที่ 1 พบว่ารวมทุกอุตสาหกรรม วัดค่าความน่าเชื่อถือได้ 0.927 และลักษณะที่บริษัทปฏิบัติในเรื่องสารสนเทศและการสื่อสารในระดับมากมี 6 ลักษณะ ซึ่งมีลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ 2 ลักษณะ ซึ่งสามารถจัดเข้ากับองค์ประกอบย่อยของการติดตามผลได้ดังนี้

ตารางที่ 2 การปฏิบัติขององค์ประกอบย่อยของการติดตามผล

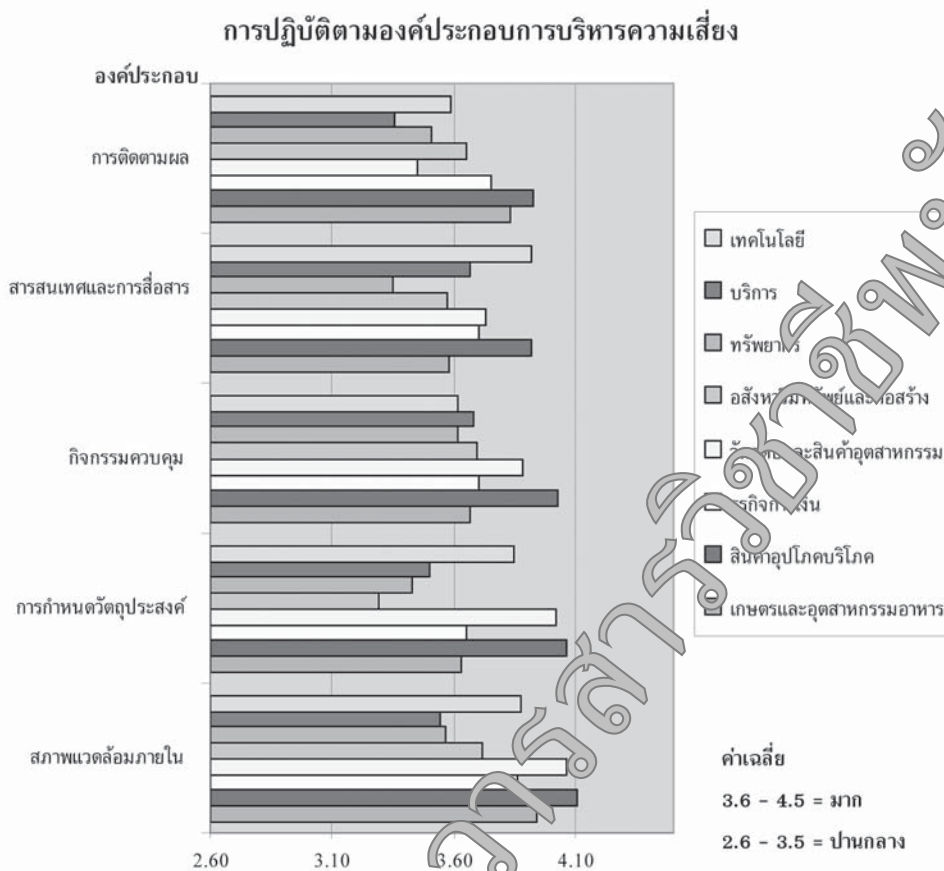
ข้อ	ลักษณะ	องค์ประกอบย่อย
1.	บริษัทมีแผนงานในการประเมินกิจกรรมควบคุมที่สำคัญอย่างต่อเนื่อง	การติดตามผลระหว่างปฏิบัติงาน
2.	หน่วยงานตรวจสอบมีบุคลากรที่มีประสบการณ์และทักษะในการทำความเข้าใจการดำเนินงานในแต่ละหน่วยงาน	การประเมินผลรายครั้ง

ตารางที่ 4 การบริหารความเสี่ยงของแต่ละอุตสาหกรรมในแต่ละองค์ประกอบ

	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร (N=9)			สินค้าอุปโภคบริโภค (N=6)			ธุรกิจการเงิน (N=22)			วัตถุดิบและสินค้าอุตสาหกรรม (N=18)		
	ค่าเฉลี่ยรวม	S.D.	การปฏิบัติ	ค่าเฉลี่ยรวม	S.D.	การปฏิบัติ	ค่าเฉลี่ยรวม	S.D.	การปฏิบัติ	ค่าเฉลี่ยรวม	S.D.	การปฏิบัติ
องค์ประกอบความเสี่ยง												
สภาพแวดล้อมภายใน	3.94	.287	มาก	4.10	.309	มาก	3.86	.302	มาก	4.06	.274	มาก
การกำหนดวัตถุประสงค์	3.73	.208	มาก	4.06	.202	มาก	3.65	.186	มาก	4.02	.115	มาก
การระบุเหตุการณ์	3.44	.255	ปานกลาง	3.28	.423	ปานกลาง	3.58	.146	ปานกลาง	3.35	.082	ปานกลาง
การประเมินความเสี่ยง	3.55	.325	ปานกลาง	3.50	.240	ปานกลาง	3.36	.000	ปานกลาง	3.51	.000	ปานกลาง
การตอบสนองความเสี่ยง	3.28	.280	ปานกลาง	3.29	.535	ปานกลาง	3.54	.101	ปานกลาง	3.26	.291	ปานกลาง
กิจกรรมควบคุม	3.67	.142	มาก	4.03	.178	มาก	3.70	.133	มาก	3.88	.063	มาก
สารสนเทศและการสื่อสาร	3.58	.147	ปานกลาง	3.92	.362	มาก	3.70	.161	มาก	3.73	.189	มาก
การติดตามผล	3.83	.147	มาก	3.93	.372	มาก	3.75	.162	มาก	3.45	.132	ปานกลาง

ตารางที่ 4 การบริหารความเสี่ยงของแต่ละอุตสาหกรรมในแต่ละองค์ประกอบ (ต่อ)

	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง (N=12)			ทรัพยากร (N=9)			บริการ (N=12)			เทคโนโลยี (N=12)		
	ค่าเฉลี่ยรวม	S.D.	การปฏิบัติ	ค่าเฉลี่ยรวม	S.D.	การปฏิบัติ	ค่าเฉลี่ยรวม	S.D.	การปฏิบัติ	ค่าเฉลี่ยรวม	S.D.	การปฏิบัติ
สภาพแวดล้อมภายใน	3.71	.265	มาก	3.57	.465	ปานกลาง	3.54	.299	ปานกลาง	3.88	.303	มาก
การกำหนดวัตถุประสงค์	3.22	.229	ปานกลาง	3.43	.295	ปานกลาง	3.50	.412	ปานกลาง	3.85	.146	มาก
การระบุเหตุการณ์	3.08	.250	ปานกลาง	3.41	.172	ปานกลาง	3.33	.144	ปานกลาง	3.22	.176	ปานกลาง
การประเมินความเสี่ยง	3.05	.177	ปานกลาง	3.51	.396	มาก	3.25	.113	ปานกลาง	3.21	.057	ปานกลาง
การตอบสนองต่อความเสี่ยง	3.25	.224	ปานกลาง	3.36	.119	ปานกลาง	3.15	.210	ปานกลาง	3.56	.040	ปานกลาง
กิจกรรมควบคุม	3.69	.154	มาก	3.61	.156	มาก	3.68	.176	มาก	3.61	.102	มาก
สารสนเทศและการสื่อสาร	3.57	.244	ปานกลาง	3.35	.293	ปานกลาง	3.67	.106	มาก	3.92	.148	มาก
การติดตามผล	3.65	.199	มาก	3.51	.316	ปานกลาง	3.35	.181	ปานกลาง	3.58	.127	ปานกลาง

แผนภูมิที่ 2 การปฏิบัติตามองค์ประกอบการบริหารความเสี่ยง

การวิเคราะห์การบริหารความเสี่ยงของแต่ละอุตสาหกรรมในแต่ละองค์ประกอบ

จากผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

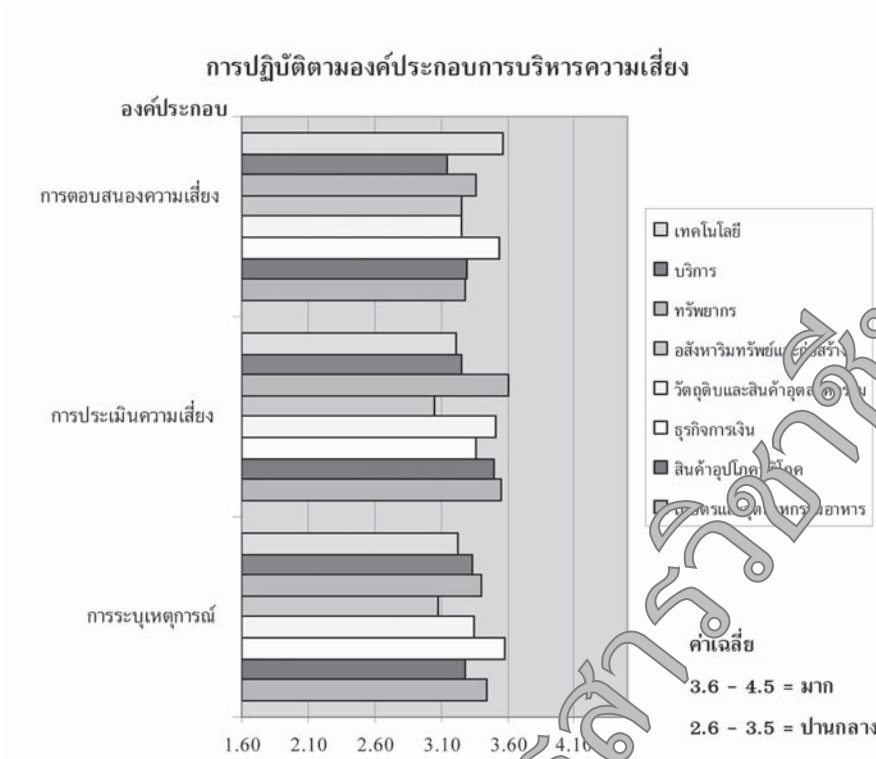
(1) สภาพแวดล้อมภายใน การกำหนดวัตถุประสงค์ กิจกรรมควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร การติดตามผล

จากแผนภูมิที่ 2 พบว่ากลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภคมีการปฏิบัติในองค์ประกอบในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในการปฏิบัติตามองค์ประกอบสภาพแวดล้อมภายใน การกำหนดวัตถุประสงค์ กิจกรรมควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามผล ขณะที่กลุ่มเทคโนโลยีก็มีค่าเฉลี่ยในสารสนเทศและการสื่อสารมากที่สุดเช่นกัน

ส่วนกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในแต่ละองค์ประกอบมีดังนี้

1. สภาพแวดล้อมภายใน คือ กลุ่มบริการ
2. การกำหนดวัตถุประสงค์ คือ กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
3. กิจกรรมควบคุม คือ กลุ่มทรัพยากร และกลุ่มเทคโนโลยี
4. สารสนเทศและการสื่อสาร คือ กลุ่มทรัพยากร
5. การติดตามผล คือ กลุ่มบริการ

เมื่อวิเคราะห์โดยภาพรวมพบว่ามี 2 อุตสาหกรรม คือ กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค และกลุ่มธุรกิจการเงิน ที่มีการปฏิบัติในทุกองค์ประกอบในระดับมาก ในขณะที่กลุ่ม

แผนภูมิที่ 3 การปฏิบัติตามองค์ประกอบการบริหารความเสี่ยง (ต่อ)

ทรัพยากรปฏิบัติในทุกองค์ประกอบในระดับปานกลาง ยกเว้นกิจกรรมควบคุมเท่านั้นที่ปฏิบัติในระดับมาก

(2) การระบุเหตุการณ์ การประเมินความเสี่ยง และการตอบสนองความเสี่ยง

จากแผนภูมิที่ 3 พบว่า กลุ่มอุตสาหกรรมโดยส่วนใหญ่ปฏิบัติในเรื่อง การระบุเหตุการณ์ การประเมินความเสี่ยง และการตอบสนองความเสี่ยงในระดับปานกลาง มีเพียงกลุ่มทรัพยากรเท่านั้นที่ปฏิบัติในเรื่องการประเมินความเสี่ยงในระดับมาก กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในแต่ละองค์ประกอบมีดังนี้

1. การระบุเหตุการณ์ คือ กลุ่มธุรกิจการเงิน
2. การประเมินความเสี่ยง คือ กลุ่มทรัพยากร
3. การตอบสนองความเสี่ยง คือ กลุ่มเทคโนโลยี

ส่วนกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในแต่ละองค์ประกอบมีดังนี้

1. การระบุเหตุการณ์ คือ กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
2. การประเมินความเสี่ยง คือ กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
3. การตอบสนองความเสี่ยง คือ กลุ่มบริการ

เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยเฉพาะค่าเฉลี่ยระดับมาก (ค่า 3.6 ขึ้นไป) แต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมเน้นการปฏิบัติตามองค์ประกอบการบริหารความเสี่ยงที่ต่างกัน ดังนี้

■ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค กลุ่มธุรกิจการเงิน กลุ่มวัตถุดิบและสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง เน้นการปฏิบัติในองค์ประกอบสภาพแวดล้อมภายใน

- กลุ่มทรัพยากร เน้นการปฏิบัติในองค์ประกอบกิจกรรมควบคุม และการประเมินความเสี่ยง
- กลุ่มบริการ เน้นการปฏิบัติในองค์ประกอบกิจกรรมควบคุม และสารสนเทศและการสื่อสาร
- กลุ่มเทคโนโลยี เน้นการปฏิบัติในองค์ประกอบสารสนเทศและการสื่อสาร

เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยเฉพาะค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง (น้อยกว่าค่า 3.6) แต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมไม่เน้นการปฏิบัติในองค์ประกอบการบริหารความเสี่ยงที่ต่างกัน ดังนี้

- กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มวัตถุดิบและสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มทรัพยากร และกลุ่มบริการ ไม่เน้นการปฏิบัติในองค์ประกอบกรอบการตอบสนองความเสี่ยง
- กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค ไม่เน้นการปฏิบัติในองค์ประกอบกรอบการระบุเหตุการณ์ และการตอบสนองความเสี่ยง
- กลุ่มธุรกิจการเงิน ไม่เน้นการปฏิบัติในองค์ประกอบกรอบการประเมินความเสี่ยง
- กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ไม่เน้นการปฏิบัติในองค์ประกอบกรอบการระบุเหตุการณ์ และการประเมินความเสี่ยง
- กลุ่มเทคโนโลยี ไม่เน้นการปฏิบัติในองค์ประกอบกรอบการระบุเหตุการณ์ และการประเมินความเสี่ยง

สรุปผลการวิจัย

โดยรวมทุกอุตสาหกรรม องค์ประกอบ COSO ERM ที่องค์กรปฏิบัติมากที่สุดคือสภาพแวดล้อมภายใน รองลงมาคือกิจกรรมควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร การกำหนดวัตถุประสงค์ และการติดตามผล ตามลำดับ ส่วนองค์ประกอบที่ปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การประเมินความเสี่ยง การระบุเหตุการณ์ และการตอบสนองความเสี่ยง

นอกจากนี้ การปฏิบัติในแต่ละองค์ประกอบพบว่า องค์กรปฏิบัติในเรื่องสภาพแวดล้อมภายใน โดยเน้นที่การกำหนดบทบาทของคณะกรรมการบริษัท องค์กรปฏิบัติใน

เรื่องการกำหนดวัตถุประสงค์ โดยเน้นที่การกำหนดวัตถุประสงค์องค์กรให้สอดคล้องกับพันธกิจและกลยุทธ์ องค์กรปฏิบัติในเรื่องกิจกรรมควบคุม โดยเน้นที่การกำหนดนโยบายและขั้นตอนที่ปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษร องค์กรปฏิบัติในเรื่องสารสนเทศและการสื่อสาร โดยเน้นที่การสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้องภายในและภายนอกถึงจุดอ่อนภาควิชาการแก้ไขและปรับปรุง องค์กรปฏิบัติในเรื่องการติดตามผล โดยเน้นที่แผนการประเมินกิจกรรมควบคุมอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม สำหรับองค์ประกอบด้านการระบุเหตุการณ์ การประเมินความเสี่ยง และการตอบสนองความเสี่ยง องค์กรส่วนใหญ่ไม่เน้นการปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวมากนัก มีบางลักษณะที่องค์กรปฏิบัติกันอยู่บ้างคือ การระบุปัจจัยความเสี่ยงจากภายในและภายนอกองค์กร การระบุกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์องค์กร และการระบุทางเลือกที่เป็นไปได้ในการตอบสนองความเสี่ยง พร้อมค่าใช้จ่ายของแต่ละทางเลือก

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติตาม COSO ERM ในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมโดยใช้หลักการคำนวณค่าเฉลี่ยรวมทุกองค์ประกอบ พบว่า กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภคมีการปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มวัตถุดิบและสินค้าอุตสาหกรรม ธุรกิจการเงิน เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร เทคโนโลยี ทรัพยากร บริการ และอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติแต่ละองค์ประกอบของ COSO ERM ในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมโดยใช้หลักการคำนวณค่าเฉลี่ยแต่ละองค์ประกอบ พบว่า มีเพียงกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภคและธุรกิจการเงินเท่านั้นที่มีการปฏิบัติในองค์ประกอบสภาพแวดล้อมภายใน การกำหนดวัตถุประสงค์ กิจกรรมควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามผล อยู่ในเกณฑ์มากอย่างครบถ้วนทุกองค์ประกอบ ส่วนกลุ่มทรัพยากรเป็นเพียงกลุ่มเดียวที่มีการปฏิบัติในองค์ประกอบกรอบการประเมินความเสี่ยงในเกณฑ์มาก

อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่ามีเพียงองค์ประกอบกิจกรรมควบคุมเท่านั้นที่ทุกกลุ่มอุตสาหกรรมมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ในขณะที่องค์ประกอบการระบุเหตุการณ์และการตอบสนองความเสี่ยง ไม่มีกลุ่มอุตสาหกรรมใดปฏิบัติในเกณฑ์มากเลย เป็นเพียงระดับปานกลางเท่านั้น ส่วนองค์ประกอบที่ไม่ได้กล่าวถึงนั้นมีความแตกต่างกันของระดับการปฏิบัติในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้อ้างอิงองค์ประกอบทั้ง 8 ของ COSO ERM แต่เนื่องจากต้องจัดทำชุดคำถามให้กระชับเพื่อความเหมาะสมในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งคำถามที่มีอาจไม่ครอบคลุมองค์ประกอบย่อยของทั้ง 8 องค์ประกอบอย่างละเอียด ดังนั้นคำตอบและผลการวิจัยที่ได้อาจยังไม่ชัดเจน

2. COSO ERM เป็นเรื่องใหม่ที่ COSO เพิ่งออกรายงานมาเมื่อปี พ.ศ. 2547 ดังนั้น บริษัทจดทะเบียนในประเทศไทยอาจยังอยู่ในขั้นพัฒนา COSO ERM ในองค์กร ทำให้ผลจากแบบสอบถามยังไม่ใช่ผลที่ดีที่สุดของการใช้ COSO ERM แต่เป็นผลที่ดีที่สุดในช่วงเวลาปัจจุบันเท่านั้น ดังนั้น ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ผู้สนใจควรทำวิจัยอีกครั้งทุกๆ 1 ปี เพื่อให้ทราบการพัฒนา COSO ERM ในองค์กรหลังจากที่รายงานของ COSO ได้ออกมานานพอสมควรแล้ว

3. ในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยอาจเลือกทำวิจัยในบางองค์ประกอบของ COSO ERM เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นในองค์ประกอบนั้นๆ โดยอาจเน้นองค์ประกอบที่เพิ่มเติมมาจากองค์ประกอบการควบคุมภายใน

4. ในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยอาจเลือกทำการวิจัยเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้ COSO ERM ในองค์กร รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการใช้ COSO ERM ด้วย เพื่อเป็นการขยายผลเรื่องการนำ COSO ERM มาใช้ในองค์กร จะได้ทราบแนวคิดเกี่ยวกับ COSO ERM ตลอดจนเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาค้างต่อไป

บรรณานุกรม

เอกสารอ้างอิงภาษาไทย

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, รายชื่อบริษัทจดทะเบียนปี 2547, ตุลาคม พ.ศ. 2548, www.set.or.th

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, เอกสารเผยแพร่ “หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี” ส่วนบริหารความเสี่ยง, ฝ่ายตรวจสอบภายในและบริหารความเสี่ยง ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พฤศจิกายน 2547, องค์การส่งเสริมบริหารกิจการที่ดี ทำไมจึงควรมีการบริหารความเสี่ยง, <http://www.cgthailand.org/SetCG/source/article/article.html>

สุรนัย ประเสริฐสรณ์, การบริหารความเสี่ยงในภาคราชการ, เอกสารประกอบการบรรยาย บริษัท ไพร์ซวอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส (7 กรกฎาคม พ.ศ. 2548).

สุภัท ตันสุภัท, อีกหนึ่งก้าวสำคัญของการพัฒนาบริษัทไทยในประเทศไทย, http://www.theiiat.or.th/Knowledge/knowledge_12.asp

อนุกรม พงศ์ธาดา, ตัดปีกนักบัญชี ด้วยแนวคิดการเพิ่มมูลค่าองค์กรให้ผู้มีส่วนได้เสีย, เอกสารประกอบการบรรยายวิชา Advanced Risk Analysis, โครงการปริญญาโททางการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2548.

อุษณา ภัทรมนตรี, การตรวจสอบภายในสมัยใหม่, คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, พ.ศ. 2548.

เอกสารอ้างอิงภาษาต่างประเทศ

Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission, **Enterprise Risk Management Framework-Framework**, www.erm.coso.org,

Dennis M. Nally, **The New Realities: Corporate Governance, Accountability, and Confidence***, General Audit Management Conference by Institute of Internal Auditors, PricewaterhouseCoopers, Coronado, CA, March 23, 2004

- Earnst & Young, **ERM: Don't do business without it**, CrossCurrent Fall 2005.
- Mark S. Beasley, Richard Clune, Dana R. Hermanson, **ERM a status report**, Internal Auditor Journal, February 2005, p.67 – p.72
- Mark S. Beasley, Richard Clune, Dana R. Hermanson, The University of Tennessee- Corporate Governance Center, **Enterprise Risk Management: An Empirical Analysis of Factors Associated With the Extent of Implement**, <http://www.sciencedirect.com/science/article/B6VBG-4HMNG8Y-2/2/9d314776cac564f3a20d0f98b1521add>
- PricewaterhouseCoopers, **Managing Risk: an assessment of CEO preparedness 7th Annual Global CEO Survey**, www.pwc.com
- The Conference Board, **More Companies Using Enterprise Risk Management to Handle Risks**, www.newswise.com, 27 July 2005.
- The Institute of Internal Auditors Research Foundation, **COSO ERM Impact on**, www.theiia.org/gain/cosoerm_results.html
- The Institute of Internal Auditors Research Foundation, **Internal Audit's Role in Corporate Governance: Sarbanes-Oxley Compliance**.

IAP